

КОМАРІВСЬКА КУЛЬТУРА — археологічна культура. Датована пізнім періодом бронз. віку. Поширена в лісостеп. зоні Правобереж. України та Пн. Молдові. Назва походить від курган. могильника, який розкопав 1934–36 Т. Сулімірський поблизу с. Комарів (нині Галиц. р-ну Івано-Франків. обл.). Разом із тшинец. (Польща, Зх. Білорусь, Литва) та сосниц. (Укр., Білорус. і Брян. Полісся) культурами входить до тшинец. культур. кола (див. *Тшинецько-Комарівська історико-культурна спільність*). Складається із локал. груп: комарів. (Верхнє та Середнє Подністров'я), волин. (лісостеп. Волинь), киево-черкас. (Середнє Подніпров'я), Костіша (Румун. Молдова). Спорідненою із К. к. є гордіїв.-білогрудів. група у Побужжі. К. к. сформувалась у 17–16 ст. до н. е. на основі місц. культур шнурової кераміки (див. *Шнурової кераміки Культурно-історична спільність*) під впливом тшинец. культури з Пн. Зх. і культур Карпат. котловини з Пд. Зх. (зокрема *Отомань Культури*), а також культур. кола **Бабине** з Пд.-Сх. У 14 ст. до н. е. в ареал К. к. на Дністрі поширилася *Ноуа Культура*. На решті тер. К. к. не пізніше 12 ст. до н. е. трансформувалась у ранню **висоцьку культуру** та **білогрудівську культуру**. Поселення неукріплені, розташ. переважно на краю заплави (Незвисько, Костянець, Солов'є, Славута, Магала, Мошни, Малополовецьке). Житла наземні зі стовп. конструкцією та напівземлянки, у Прикарпатті відомі солеварні. Могильники переважно курганні (Комарів, Буківна, Іван-

не, Дитиничі, Нетішин, Дорогоща, Войцехівка, Кустовці, Гуляй-Город, Текліне, Малополовецьке), у Подністров'ї — ґрунт. поховання (Кульчиці, Звенигород, Василів, Зиньки), а також поховання у кам'яних скринях (Білий Потік, Берем'яни, Нагор'яни, Ставки, Залещики, Городниця, Чернелиця). Небіжчики покладені скорчено, зустрічаються розчленування та кремації. Керам. комплекс складають тюльпаноподібні посудини, різноманітні чаші, миски, банки, чарки. Знаряддя праці виготовляли переважно з каменю та кременю. Знайдено бронз. кинджали, вістря списів, кельти, тесла, сокири. Характерні бронз. прикраси: довгі шпильки, шийні гривни та браслети зі спіралями на кінцях, двоспірал. фібули. Основа господарства — землеробство та скотарство.

Рекомендована література

1. I. K. Swiesznikow. Kultura komarowska // Archeologia Polski. T. 12, z. 1. Warszawa, 1967;
2. Березанская С. С. Комаровская культура // Археология УССР. К., 1985;
3. Свешников И. К. Тшинецко-комаровская культура // Археология Прикарпатья, Волини и Закарпатья. К., 1990.

С. Д. Лисенко

Бібліографічний опис:

Комарівська культура / С. Д. Лисенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-4256>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).